

โรงเรียนนานาชาติ

โดยเหตุที่ประเทศไทยได้มีความสัมพันธ์กับชาวต่างประเทศมาช้านาน จึงมีบุคคลสัญชาติต่างๆ เดินทางเข้ามาประกอบธุรกิจ ทั้งในด้านการค้า การอุตสาหกรรม การทูต ตลอดจนกิจการของหน่วยงาน และองค์การต่างประเทศทั้งหลายมากขึ้นทุกที บุรุษิตาของบุคคลเหล่านี้ที่ได้ติดตามเข้ามาพำนักอาศัยอยู่กับบิดามารดาเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งในประเทศอื่น หรือจนกว่าจะเดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอนของตน จำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่เหมาะสม เพื่อจักได้ไปศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพในประเทศของตนต่อไป โดยเหตุนี้จึงได้มีบุคคลหลายกลุ่ม พยายามจัดตั้งสถานศึกษาให้แก่เด็กต่างชาตินี้ หลายครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีเด็กจากหลายชาติ หลายภาษาชุมนุมกันอยู่มากที่สุด แต่ก็ติดขัดอยู่ด้วยนโยบายของรัฐบาลไทย

ชาวอเมริกัน ซึ่งเป็นคนต่างชาตินกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่ง ได้พยายามรวมกลุ่มกัน และจัดตั้งศูนย์เด็กนานาชาติ (International Children's Center) ขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อจัดสอนวิชาความรู้แก่เด็กอเมริกัน ในระดับประถมศึกษา ภายในบริเวณสถานทูตอเมริกัน เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ในครั้งนั้นมีนักเรียนประถมศึกษาอยู่ ๗๐ คน ต่อมาไม่ช้า เมื่อนักธุรกิจและข้าราชการ เดินทางเข้ามาพำนักอยู่ในกรุงเทพฯ มากขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องจัดตั้งโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเพิ่มเติมขึ้นอีก แต่โดยเหตุที่โรงเรียนดังกล่าวจำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายโรงเรียนราษฎร์ของไทย จึงได้จัดตั้งสมาคมการศึกษาเพื่อเด็กนานาชาติ (International School Association) ขึ้นเมื่อ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๐ มีนาย อี.พี.เจ.ฟี (E. P. J. Fee) เป็นนายกสมาคม เพื่อขออนุญาตกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งโรงเรียนนานาชาติให้มีสถานะเป็นโรงเรียนราษฎร์ คณะรัฐมนตรี ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี และ

ม.ล.ปิ่น มาลากุล เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีมติอนุมัติให้สมาคมดังกล่าวจัดตั้ง **โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ** (International School Bangkok) ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๐

โรงเรียนแห่งนี้เดิมตั้งอยู่ที่ บริเวณส่วนหนึ่งของสถานเอกอัครราชทูตอเมริกัน ณ ถนนราชดำริ ตำบลลุมพินี อำเภอปทุมวัน กรุงเทพฯ อาคารเรียนเป็นเรือนไม้ชั้นเดียว ๓ หลัง เปิดทำการสอนทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑-๑๒ หลวงไพรัชพากย์ภักดี ดำรงตำแหน่งผู้จัดการ และอาจารย์ใหญ่เป็นคนแรก ต่อมาจึงได้ก่อสร้างอาคารโรงเรียนเป็นการถาวรขึ้นที่ เลขที่ ๓๖ สุขุมวิท ซอย ๑๕ ตำบลคลองตัน อำเภอพระโขนง บนที่ดินขนาด ๒๑ ไร่ ๒ งาน ๓๗ ตารางวา เพื่อให้สามารถรับนักเรียนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นถึงเกือบ ๗๐๐ คน และได้ย้ายมาเปิดทำการสอน ณ สถานที่แห่งใหม่นี้ เมื่อปี ๒๕๐๓

วัตถุประสงค์ของสมาคมการศึกษาเพื่อเด็กนานาชาติตามที่ปรากฏในใบอนุญาตจัดตั้งสมาคมได้ระบุไว้ว่า

เพื่อจัดตั้งดำเนินการ ตลอดจนบำรุงรักษาให้ดำรงไว้ซึ่งสถานศึกษานานาชาติ อันเป็นโรงเรียนส่วนบุคคล ไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิศาสนาใดๆ เพื่อการศึกษาของกุลบุตรกุลธิดาทุกๆ คนของชาวต่างประเทศทั้งมวล ผู้เข้ามาพำนักเป็นการชั่วคราว ในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อให้กุลบุตรกุลธิดานั้นๆ มีโอกาสเตรียมสำหรับการศึกษาขั้นต่อไป เมื่อกลับไปยังภูมิลำเนา บ้านเกิดเมืองนอนของตน

เมื่อย้ายโรงเรียนมาเปิดทำการสอน ณ ถนนสุขุมวิท ซอย ๑๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ นั้น มีอาคารเรียน ๓ ชั้นเพียง ๑ หลัง และโรงฝึกพลศึกษา อีก ๑ หลัง ที่สามารถใช้เป็นหอประชุมได้ด้วย

แม้ว่าโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติจะเป็นโรงเรียนราษฎร์ ที่ก่อตั้งขึ้นโดยทุนทรัพย์ของบรรดาผู้ปกครองของนักเรียน

ทั้งหลายที่ก่อตั้งกันขึ้นเป็นสมาคม และได้เปิดรับนักเรียนจากบรรดาชาติต่างๆ หลายชาติหลายภาษา แต่นักเรียนส่วนใหญ่ ก็เป็นเด็กชาวอเมริกัน โรงเรียนจึงได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เพื่อก่อสร้างอาคารเรียน และจัดหาอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยให้เป็นครั้งคราวเสมอมา

ครั้นต่อมาจำนวนนักเรียนมีเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ รัฐบาลสหรัฐอเมริกา จึงได้ให้เงินอุดหนุน จำนวน ๑๒๕,๐๐๐ ดอลลาร์อเมริกัน เพื่อสร้างอาคารเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เมื่อปี ๒๕๐๕ และให้เงินจำนวน ๑๔๗,๐๐๐ ดอลลาร์อเมริกัน เพื่อสร้างอาคารเรียน ชั้นมัธยมศึกษา เพิ่มเติมในปีถัดมา กับให้เงินจำนวน ๑๗๓,๐๐๐ ดอลลาร์อเมริกัน อีกในปี ๒๕๐๘ เพื่อสร้างอาคารเรียนชั้นประถมปลาย

ในต้นปีการศึกษา ๒๕๐๙ จำนวนนักเรียนมีเพิ่มขึ้นถึง ๒,๕๐๐ คน และขณะนั้นคาดว่า ในปีถัดมาอาจมีนักเรียนถึง ๓,๕๐๐ คน ซึ่งสถานศึกษาแห่งนี้มีเนื้อที่ไม่พอที่จะขยายรับนักเรียนจำนวนมากเช่นนั้นได้ รัฐบาลสหรัฐอเมริกาจึงให้เงินอุดหนุนจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ ดอลลาร์อเมริกัน เพื่อผ่อนชำระการซื้อที่ดินผืนใหม่ ๗ ไร่ ๓ งาน ๑๐ ตารางวา ตำบลลาดพร้าว ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น ถนนวิภาวดีรังสิต แล้วให้เงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์อเมริกัน เพิ่มเติมเพื่อชำระการซื้อที่ดินดังกล่าวในปี ๒๕๑๑ กับให้เงินอีก ๒๓๕,๐๐๐ ดอลลาร์อเมริกัน เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนใหม่ ๗ สถานที่แห่งใหม่นี้ ต่อมาในปี ๒๕๑๒ รัฐบาลสหรัฐอเมริกา มอบเงินงวดสุดท้ายจำนวน ๘๐,๐๐๐ ดอลลาร์อเมริกัน เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนใหม่ ทดแทนอาคารเรียนเดิมที่เก่าและชำรุดทรุดโทรม รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้รับบริจาคเงินให้เพื่อเป็นค่าจัดซื้อที่ดิน และก่อสร้างอาคารเรียนต่างๆ ตลอดระยะเวลา ๕ ปี รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๐๑๘,๘๐๐

ดอลลาร์อเมริกัน กับให้เงินอุดหนุนค่าจ้างบุคลากรต่างๆ เป็นจำนวน ๑๒๗,๐๐๐ ดอลลาร์อเมริกัน

โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ สาขาบางซื่อ เปิดสอนมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๐ แต่ต่อมาหลังจากสงครามเวียดนามสิ้นสุดลงเมื่อปี ๒๕๑๖ จำนวนนักเรียนก็ลดลงมาก จึงจำเป็นต้องยุบสาขาแห่งนี้ กลับไปรวมกับโรงเรียนเดิม ที่ ซอย ๑๕ ถนนสุขุมวิท โรงเรียนแห่งนี้ใช้หลักสูตรแบบสหรัฐอเมริกา จัดสอนนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย คือชั้นปีที่ ๑๒ และได้รับการรับรองวิทยฐานะจากสมาคม Western Association of Schools and College ตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ เป็นต้นมา

แม้ว่าโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ จะเริ่มก่อตั้งโดยชาวอเมริกัน และได้รับเงินอุดหนุนบางส่วน จากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาในระยะหนึ่ง แต่ปัจจุบันได้กลายเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กนานาชาติโดยแท้จริง ในปีการศึกษา ๒๕๒๙ มีนักเรียนจากชาติต่างๆ ศึกษาอยู่ถึง ๔๕ ชาติ ประมาณร้อยละ ๔๕ เป็นเด็กอเมริกัน ครุส่วนใหญ่จ้างมาจากต่างประเทศ

ในระยะหลังได้มีโรงเรียนนานาชาติ ในลักษณะคล้ายคลึงกันกับโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติถือกำเนิดขึ้น เพื่อสนองความต้องการแก่คนต่างชาติบางกลุ่ม ที่แตกต่างกันออกไปบ้าง เช่น โรงเรียนร่วมฤทธิวิเทศศึกษา (พ.ศ.๒๕๐๓) ซึ่งใช้หลักสูตรแบบสหรัฐอเมริกา แต่จัดดำเนินการในความดูแลของกระทรวงการต่างประเทศไทย โรงเรียนบางกอกพัฒนา (พ.ศ.๒๕๐๗) ซึ่งใช้หลักสูตรแบบอังกฤษ จัดดำเนินการในความดูแลของกรมวิเทศสหการของไทย โรงเรียนสมาคมไทย-ญี่ปุ่น (พ.ศ.๒๕๑๖) จัดดำเนินการโดยสมาคมไทย-ญี่ปุ่น ใช้หลักสูตรแบบญี่ปุ่น และโรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่ (พ.ศ.๒๕๒๘) อีกด้วย

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์

บรรณานุกรม

คำสัมภาษณ์ น.ส. โกสุมภ์ เวศเกษม ผู้จัดการและอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสมาคมไทย-ญี่ปุ่น เมษายน ๒๕๒๘

คำสัมภาษณ์ นางถิศา พิษเขนทรโยธิน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนร่วมฤทธิวิเทศศึกษา เมษายน ๒๕๒๘

คำสัมภาษณ์ ม.ล.สุรธีร์ อิศรเสนาฯ ผู้จัดการ และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบางกอกพัฒนา เมษายน ๒๕๒๘